

tjak og meiningar

Nakrir tankar um Studentaskúlan og HF-skeiðið í Eysturoy

Nú tjakid um Studentaskúlan og HF-skeiðið í Eysturoy er kyknad upp aftur í bløðunum, fari eg at gera nakrar viðmerkingar til hetta óivað størsta trætumálið í nýggjari føroyskari skúlasøgu.

Næmingar og lærarar við skúlan kenna seg sum kastiblokur í einum politiskum apuspæli, og sigi eg teir ikki ringar fyri tað. Hvørt mansbarn man hava havt varhugan av, at tjakid um endaligu staðfestingina til tíðir hevur verið meira átøkt einum stríði millum ávisar politikarar um at dragsa skúlan inn um sitt egna kommunumark, heldur enn at roynt hevur verið at funnið eina skjóta og skilagóða loysn, ið sjálvsagt var best fyri tey, ið nýta skúlan, og sum allir partar áttu at kunnað góðtikið.

Í hesum tjaki hava 2 stað verið nevnd: Runavík og Kamsbdalur. Eisini hevur Gøtugjógv verið inni í myndini.

Hví leggja skúlar út um landið?

Lita vit nokur ár aftur í tíðina, so vóru hægri skúlar bert í Havn, men so fingi vit HF-skeiðini í Klaksvík og í Suðuroy.

Tankin aftanfyrir hetta — at leggja hægri skúlar uttanfyrir Havnina — var jú m.a. tann, at ungfolkið skuldi hava møguleikar fyri at búgva heima sum longst og taka lut í bygðalivinum ella rættari vera ein partur av tí.

Gandaorðið »bygðamenning« vóru politikarar eisini so smátt farnir at nýta.

So varð HF-útbúgvingin í Eysturoy sett á stovn við Gøtugjógv. Har vóru holi til taks, og klárt var at flyta inn. Her var eisini høvuðsgrundgevingin: bygðamenning.

Nokur ár seinni var so studentútbúgvingin sett á stovn við Gøtugjógv, tí menn vóru so smátt farnir at tala um, at rætt var at hava tveir studentaskúlar í landin-

um og harvið klúgva landið í tveir partar við markið um Hósvíkina. Eystur- og Vestur-Føroyar. Í hesum vóru flestallir landspolitikarar samdir og mettu hetta sum skilagott.

Skúlin við Gøtugjógv fekk alt fleiri og fleiri næmingar, og tað, sum í 1980 byrjaði við 1 HF-flokki, var í 1985 vaksið upp til 13 flokkar við uml. 250 næmingum.

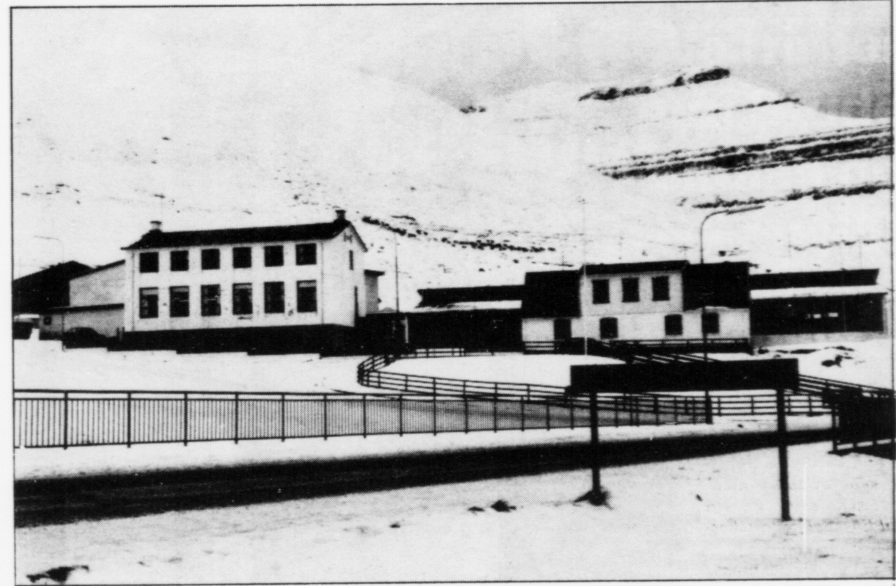
Nýggj útbúgvingarætlan

Samstundis er ein nýggj útbúgvingarætlan fyrir teir hægri skúlarar komin undan kavi, og er niðurstaðan her, at hesar útbúgvingar skulu spjæðast enn meira, samstundis sum nýggjar útbúgvingar eru settar út í kortið. Hetta tykist sera skilagott. Skúlarar skulu so vitt gjørligt leggja um út landið, og er hetta náttúrligt.

Handilsskúlarar skulu vera tveir. Ein í Havn og hin í Kamsbdali. Skúlin í Havn er bygdur, og farið verður undir tann á Kamsbdali nakað skjótt.

Eigur at verða lagdur við Gøtugjógv

Ímeðan er spæðil komin í studentaskúlamálið. Nakrir av landspolitikarum okkara vilja hava skúlan inn um sitt kommunumark. Summir siga Runavík og summir siga Kamsbdal. Skrivaðar eru eitt ótal av blaðgreinum, og báðir partar grava seg niður og vilja ikki viðganga, at skúlin, ið fyrilbiðs varð lagdur við Gøtugjógv, er lagdur á best hóskeilig staðið, miðskeiðis millum teir stríðandi partarar á einum staði, ið allir partar kunnu góðtaka.

Var endamálið ikki spjæðing ella?

Teir, ið siga Kamsbdal, nýta sum høvuðsgrundgeving, at har skal nýggj Handilsskúli byggjast, og so kunnu skúlarar nýta felags lærarar og holi. Eisini verður fært fram, at har er ein itróttarhøll.

Til tað fyrsta er at siga, at nú hava menn grýtt tankan um at spjæða teir hægri skúlarar fyrir borð. Nú skulu skúlarar miðsavnast mest møgult. Nú verður nýtt tann mótsatta grundgevingin av teirri, ið nýtt varð, at fáa skúlarar út úr Havnini. Eingin nevnr longur spjæðing, men nú er »miðsavning« gandaorðið. Menn tala nú »við fullum álvara« um skúladeplar, og skal Kamsbdalur gerast ein slikur.

Grundgevingarnar fyrir Kamsbdali ridla!

At tala um nýtslu av felagslærarum og -holum er eisini burturvið. Fyri tað fyrsta vera skúlaeindirnar báðar so stórar, at fáir ella eingir verða teir lærarar, ið ikki fáa fulla tímatulu við annan skúlan, og harnæst kann eingin vera so bláoygdur at halda, at Studentaskúlin sleppur at nýta holi frá Handilsskúlanum uttan at gjalda leigu afturfyrir. Hetta eru jú tveir ymiskir skúlaformar. Annar reint føroyskur og hin reint danskur.

Stórar eindir er neyvan røtt loysn

Eitt annað, ið eisini talar

ímóti hesum stóru skúlaeindunum, er, at tær vísa seg ikki at virka so væl, sum ynskiligt var.

Um Studentaskúlin verður bygdur á Kamsbdali, fáa vit ein yvirvaksnan skúladeplil har, t.v.s. framhaldsdeild fólkskúlan/ Handilsskúla/ HF- og Studentaskúla, og so man Fiskivinnuskúlin heldur ikki vera langt burturi. Ein slik miðsavning av skúlum vil føra til tað reina kaos, tí har vera alt ov nógv áhugamál, ið stoyta saman, og endin verður, at hvør fer at toga í sína ætt.

Hvussu við ítróttartilboðunum á Kamsbdali?

Eitt, ið eisini verður fært fram, er, at á Kamsbdali er ein itróttarhøll, men øll vita, at við Gøtugjógv er ein svimjihøll og ein fótboldsvøllur beint við, so verður ein fimleikarhøll bygd, og samarbeiðið heldur á sum nú við Gøtu skúla, so hevur Studentaskúlin allan sín tørv nýttan á hesum øki, bæði hvat fimleiki, svimjing og ítrótti viðvíkur.

Hví við Gøtugjógv?

At enda skal eg koma við nokrum sjónarmiðum um, hví eg haldi, at við Gøtugjógv er best egnaða pláss til endaligu staðfestingina.

Økið er tøkt

Gøtu kommuna hevur á vári 1981 boðið landsmyndugleikunum eitt stórt, slætt og høgligt grundøki við Gøtugjógv at seta skúlan á. Hetta øk-

ið er eftir galdandi byggsamtykt fyrir Gøtu kommunu avlagt til skúlaøki. T.v.s. at her slepst í gongd beinanvegin!

Nýggja eftir einum heildarplani

At byggja ein nýggjan Studentaskúla er kostnaðarmikið og verður neyvan gjørt í einum. Við Gøtugjógv ber væl til at byggja út í stigum eftir einum frammanundan gjørdur heildarplani yvir eitt ávist áramál, soleiðis at nýtt vera verandi holi eftir tørv, til byggingin er fullfærð.

Sum kunnugt, hevur landið nýliga latið byggja ein nýggjan bygning við 6 skúlastovum og kantínu við Gøtugjógv, og kann hesin væl nýtast í samband við hin — ið hvussu so er, meðan byggingin fer fram.

Ferðing millum heim og skúla

Hugsu vit um næmingaflutning, t.v.s. beinleiðis bussamband við Bygðaleiðum frá heimi til skúla og hin vegin, so vita vit, at rúturnar 400 - 440 - 480 eru høvuðsrúturnar í Eysturoy.

Einasta felags vegastreki, ið allar hesar rútur koyra á, er strekið frá Skipaneskrossinum og til Norðragøtu.

Eisini hesin veruleiki talar fyri at byggja skúlan onkustaðni fram við hesum vegastreki, tí alt annað vil bróta niður tað beinleiðis sambandið eftir veginum.

Hvat er at vinna?

Út frá hesum eg her havi

nevnt, vil eg meta, at allir landspolitikarar í Eysturoy eiga at kunna standa saman um hesa gongdu leið, og ikki sum nú, har fleiri ganga í bókum.

Um rætt verður atborið, so fáa vit um nokur ár Handilsskúla á Kamsbdali, HF- og Studentaskúla við Gøtugjógv og møguliga ein komandi Fiskivinnuskúla á Skálaferðinum, tí hvat vildi verið meira sjálvsagt, enn at lagt ein slikan har, har fiskiúdnadurin er í blómning. Fleiri fiskavirkir/ fleiri fiskagóðskingarvirkir/ ein hópur av skipum/ eitt av høvuðsplássunum innan alivinnuna.

Standið saman

Vælsignaðir landspolitikarar í Eysturoy! Roynið nú allir í felag at stríðast fyrir teimum málum, ið kunnu verða til gagns fyrir valdmið og landið alt. Roynið at fáa Studentaskúlan staðfestan!

Niðurstøða

Higartil havi eg ongi haldgóð sjónarmið sæð fyrir ikki at leggja henda skúla við Gøtugjógv.

Karl Thomsen

